

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání konaném dne 29. 6. 2021 v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Radka Doležela a soudců JUDr. Josefa Mazáka a JUDr. Romana Vicherka, PhD., dovolání obviněného **J. K.**, nar. XXX v XXX, trvale bytem XXX, proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 1. 2021, sp. zn. 3 To 371/2020, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 4 T 56/2020, a rozhodl takto:

Podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. **se zrušují** usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 1. 2021, sp. zn. 3 To 371/2020, a to v celém rozsahu, a dále rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 7. 10. 2020, sp. zn. 4 T 56/2020, a to ve výroku o trestu a způsobu jeho výkonu.

Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí nebo jejich zrušené části obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 265m odst. 1 tr. ř. se nově rozhoduje tak, že se obviněný J. K., nar. XXX v XXX, trvale bytem XXX,

odsuzuje

pro zločin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 4 písm. b) tr. zákoníku a přečin neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku, jimiž byl uznán vinným rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 7. 10. 2020, sp. zn. 4 T 56/2020,

podle § 205 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání **2 (dvou) let**.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se obviněný zařazuje pro výkon tohoto trestu do věznice s **ostrahou**.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 7. 10. 2020, č. j. 4 T 56/2020-243, byl obviněný J. K. uznán vinným v bodech 1. až 8. zločinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, a v bodu 9. přečinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku. Za to byl odsouzen podle § 205 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 a § 229 odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o nárocích poškozených na náhradu škody.

2. Obviněný se zmíněných trestných činů dopustil jednáním spočívajícím v tom, že

1. dne 6. 3. 2020 kolem 12.30 hodin v Krnově, okres Bruntál, v prodejně drogerie Teta na ulici Hlavní náměstí 25, odcizil sedm parfémů značky Bruno Banani různých druhů, sedm parfémů značky David Beckham různých druhů a jeden kus hlavic zubních kartáčků značky Sonicare, které si uschoval do batohu a následně prošel pokladnou bez zaplacení, čímž společnosti Teta drogerie a lékárny ČR, s.r.o., způsobil škodu v celkové výši 12 898 Kč,

2. dne 6. 4. 2020 v době od 12.39 do 12.46 hodin v Prostějově, poté, co se s J. L. domluvili, že něco odcizí, vešli do prodejny drogerie Teta na ulici Dukelská brána 212/3, kde obviněný vzal z regálu 3 toaletní vody značky Enrique Iglesias Adrenaline, které uložil do nákupního košíku, poté odešel mezi další regály, kde si zboží dal do batohu, následně do něj uschoval také 2 toaletní značky vody Mexx Man, 4 toaletní vody značky Bruno Banani, u pokladny poté zaplatil pouze zubní pastu a se zbožím odešel z prodejny pryč, čímž společnosti Teta drogerie a lékárny ČR, s.r.o., způsobil škodu ve výši 5 429 Kč,

3. dne 9. 4. 2020 kolem 15.15 hodin v Bruntále v prodejně Tempo na ulici Květné odcizil tři deodoranty značky Old Spice, šest krémů značky Nivea, dva šampóny značky Gliss Kur, jeden balzám na vlasy značky Elseve, třináct sprchových gelů značky Nivea, dva sprchové gely značky Dove, tři sprchové gely značky Axe a jeden nápoj značky Tiger, které si uschoval do batohu a následně prošel pokladnou bez zaplacení, čímž společnosti Tempo, obchodní družstvo Opava, způsobil škodu v celkové výši 2 395,80 Kč,

4. dne 11. 4. 2020 kolem 10.42 hodin v Bruntále v prodejně Tempo na ulici Květné odcizil šest kusů kondenzovaného mléka a jeden energetický nápoj značky Tiger, které si uschoval do batohu a následně prošel pokladnou bez zaplacení, čímž společnosti Tempo, obchodní družstvo Opava, způsobil škodu v celkové výši 135,30 Kč,

5. dne 25. 4. 2020 kolem 19.30 hodin v Krnově, okres Bruntál, v prodejně Billa na ulici Albrechtické odcizil šest šampónů různých značek, čtyři deodoranty značky Dove, čtyři antiperspiranty různých značek, dva sprchové gely značky Dove, dvě barvy na vlasy značky Gliss Kur, tři krémy značky Garnier, tři ruční holicí strojky a tři pasty na zuby značky

Sensodyne, které si vložil do batohu a následně prošel pokladnou bez zaplacení, čímž společnosti Billa, spol. s r.o., způsobil škodu v celkové výši 3 326,50 Kč,

6. dne 2. 5. 2020 kolem 19.15 hodin v Bruntále v prodejně CBA na ulici Jesenické odcizil 27 krabiček cigaret různých značek a šest balíčků tabáku značky West, které si uschoval do batohu a následně prošel pokladnou bez zaplacení, čímž firmě J. Š., IČO: XXX, způsobil škodu v celkové výši 3 414 Kč,

7. dne 10. 5. 2020 kolem 18.40 hodin v Bruntále v prodejně Billa na ulici Ruské odcizil dvě láhve alkoholu značky Tullamore Dew a láhev rumu, které si vložil do batohu a následně prošel pokladnou bez zaplacení, čímž společnosti Billa, spol. s r.o., způsobil škodu v celkové výši 2 597 Kč,

8. dne 10. 5. 2020 ve večerních hodinách v Bruntále na ulici XXX, po překonání uzamčených vstupních dveří, vnikl do dvora domu, zde zadním vchodem vnikl do prodejny ovoce a zeleniny, kde odcizil 18 ks krabiček cigaret různých značek, 46 ks tabáku různých značek a dvě láhve alkoholu značky Becherovka, čímž firmě H. P. N. – XXX způsobil škodu v celkové výši 22 510 Kč,

odcizením věcí tak způsobil škodu v celkové výši 52 706,60 Kč, a skutků pod body 2. až 8. se dopustil v době nouzového stavu, vyhlášeného dne 12. 3. 2020 usnesením vlády ČR č. 194/2020 z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru,

9. dne 31. 5. 2020 kolem 14.24 hodin ve Vrbně pod Pradědem, v hotelu Centrum Stone na ulici Sadová 31, využil nepozornosti D. G. a z kabelky, kterou měla uloženou na kraji baru, vytáhl peněženku, v níž byla hotovost ve výši 4 000 Kč, osobní dokumenty a platební karty České spořitelny a Komerční banky, vedené na její jméno a jedna platební karta České spořitelny vedená na jméno její matky V. K., kterou vzal a z místa odešel.

3. Proti tomuto rozhodnutí podal obviněný odvolání, které zaměřil výhradně proti výroku o trestu. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 20. 1. 2021, č. j. 3 To 371/2020-420, toto odvolání jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

4. Usnesení soudu druhého stupně napadl obviněný prostřednictvím obhájce dovoláním, opírajícím se o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. s odkazem na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť měl za to, že rozhodnutím odvolacího soudu bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání, kterým napadl všechny výroky rozsudku soudu prvního stupně, přestože byl v řízení předcházejícím tomuto rozhodnutí dán důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že rozhodnutí soudu prvního stupně spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku. Soudy obou stupňů odůvodnily použití přísnější trestní sazby podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku vyhlášením nouzového stavu usnesením vlády ČR č. 194 ze dne 12. 3. 2020. Obviněný zdůraznil, že s tímto právním hodnocením nesouhlasil a namítal jeho nesprávnost v rámci své obhajoby. Poukázal k tomu na rozhodnutí velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, které pro obdobné případy vyslovilo požadavek na prokázání věcné souvislosti spáchané krádeže s danou událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek. Z učiněných skutkových zjištění přitom vyplynulo, že nebyly spáchány způsobem, zneužívajícím nouzový stav, v šesti případech z osmi se navíc jednalo o bagatelní krádeže. Ve světle zmíněného názoru Nejvyššího soudu byl potrestán přísně, a to nejen ve smyslu posouzení společenské nebezpečnosti krádeže v době nouzového stavu, ale i pokud se týká

posouzení využití institutu prohlášení viny. Závěr soudů, že jeho postoj byl účelový, je nepochopením nové právní úpravy.

5. Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě i předcházející rozsudek Okresního soudu v Bruntále, jakož i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a aby přikázal Okresnímu soudu v Bruntále, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Rovněž obviněný udělil výslovný souhlas s rozhodnutím věci v neveřejném zasedání i pro případ jiných rozhodnutí ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.

6. Nejvyšší soud dodává, že obviněný podáním ze dne 30. 3. 2021 sám (nikoli prostřednictvím obhájce) dovolání doplnil. Podle výslovného znění ustanovení § 265d odst. 2 tr. řádu však může obviněný podat dovolání jen prostřednictvím obhájce, jinak se jeho podání nepovažuje za dovolání, přičemž stejná podmínka platí i ohledně případného doplnění již podaného dovolání obviněného. Jestliže podání obviněného, které neučinil prostřednictvím svého obhájce, směřuje k doplnění odůvodnění podaného dovolání, pak s ním není možno spojovat jakékoliv účinky vztahující se k dovolání a řízení o něm, a tedy k jeho obsahu nelze přihlížet (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. 11 Tdo 494/2007).

7. Státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření k tomuto dovolání uvedla, že námitku obviněného, kterou nesouhlasí s právní kvalifikací jeho jednání jako zločinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, lze podřadit pod uplatněné dovolací důvody a podle státní zástupkyně je tato námitka i opodstatněná. Poukázala na rozsudek velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, podle kterého aby mohly být ty případy krádeží, které jsou jinak pouhými přečiny (§ 205 odst. 1, 2 a 3 tr. zákoníku), posouzeny jako zločiny v důsledku naplnění některého ze zákonných znaků ve smyslu § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku a postíženy podstatně přísnějším trestem odnětí svobody, musí zde být určitá věcná souvislost spáchané krádeže s danou událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek. Přitom může jít o různou souvislost spočívající např. v tom, že pachatel přímo využije či zneužije ke spáchání trestného činu existující událost, která vážně ohrožuje život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, anebo mu taková událost umožní či usnadní spáchání trestného činu, popřípadě pachatel počítá s tím, že v důsledku této události či opatření vyvolaných k jejímu řešení nebo zvládnutí nebude odhalena jeho trestná činnost, resp. pachatel nebude zjištěn a dopaden apod. Ve věci obviněného J. K. není v rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě existence žádné z naznačených věcných souvislostí konstatována, naopak se jednalo o běžné krádeže, naplňující znaky pouze přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku, a nikoli znaky zločinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 4 písm. b) tr. zákoníku.

8. Státní zástupkyně proto navrhla, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a aby přikázal Krajskému soudu v Ostravě, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Státní zástupkyně současně vyslovila souhlas ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. s rozhodnutím věci v neveřejném zasedání jiným než navrženým způsobem.

9. Toto vyjádření bylo zasláno obhájci obviněného k možné replice, čehož nebylo využito.

10. Nejvyšší soud jako soud dovolací především zkoumal, zda podané dovolání má všechny obsahové a formální náležitosti, zda bylo podáno včas, oprávněnou osobou a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí, či zda tu nejsou důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř. Nejvyšší soud shledal, že dovolání bylo podáno oprávněnou osobou prostřednictvím obhájce, v zákonné lhůtě a na místě, kde podání lze učinit. Dovolání obsahuje i obligatorní náležitosti stanovené v § 265f tr. ř.

11. Dále se Nejvyšší soud zabýval otázkou, zda jsou v posuzované věci splněny podmínky přípustnosti dovolání. Shledal, že dovolání obviněného je přípustné, avšak pouze v části, v níž brojí proti výroku o trestu.

12. Podle § 265a odst. 1 tr. ř. lze napadnout dovoláním pravomocné rozhodnutí ve věci samé, jestliže soud rozhodl ve druhém stupni a zákon to připouští. Jestliže odvolání bylo podáno pouze proti výroku o trestu soudu prvního stupně a odvolací soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost pouze tohoto oddělitelného výroku rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, může dovolatel napadnout dovoláním rozhodnutí odvolacího soudu pouze v tom rozsahu, v jakém byl odvolací soud oprávněn přezkoumat rozsudek soudu prvního stupně. Směřuje-li přesto dovolání proti výroku, který odvolací soud nepřezkoumával podle § 254 odst. 1 tr. ř. a neměl povinnost jej přezkoumávat ani podle § 254 odst. 2, 3 tr. ř., musí být takové dovolání jako nepřípustné odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. a) tr. ř. (srov. rozhodnutí publikované pod č. 20/2004 Sb. rozh. tr.).

13. Ze spisu Okresního soudu v Bruntále sp. zn. 4 T 56/2020 vyplývá, že v uvedené trestní věci proti rozsudku zmíněného soudu ze dne 7. 10. 2020 bylo podáno odvolání pouze obviněným, a to výslovně pouze do výroku o trestu (č. 1. 248 a č. 1. 254 tr. spisu). Obviněný argumentoval tím, že trestnou činnost nepopíral, doznal se a po poučení v hlavním líčení ve smyslu § 206c odst. 1 tr. ř. prohlásil svou vinu a souhlasil s užitou právní kvalifikací. Nepřiměřenost trestu spatřoval obviněný v porušení ustanovení § 39 odst. 1 tr. zákoníku, neboť s ohledem na zvolený postup (prohlášení viny) mu měl být uložen mírnější trest. Z usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 1. 2021, č. j. 3 To 371/2020-420, pak vyplývá, že tento se odvoláním obviněného zabýval pouze v rozsahu podaného odvolání.

14. Je namístě doplnit, že podle § 254 odst. 1 tr. ř. odvolací řízení spočívá na principu vázanosti odvolacího soudu obsahem podaného odvolání, resp. vytýkanými vadami. Nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. ř., přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Jiné než odvoláním napadené výroky je odvolací soud povinen přezkoumat jen tehdy, jsou-li splněny podmínky uvedené v ustanoveních § 254 odst. 2, odst. 3 tr. ř. Jde o případy, kdy vytýkané vady mají svůj původ v jiném výroku než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přičemž se jedná o výrok, proti němuž odvolatel mohl podat odvolání a na který v odvolání napadený výrok navazuje (§ 254 odst. 2 tr. ř.). Dále v případě, že oprávněná osoba podá odvolání proti výroku o vině, je odvolací soud povinen přezkoumat v návaznosti na vytýkané vady vždy také výrok o trestu i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad (§ 254 odst. 3 tr. ř.).

15. Odvolací soud přitom důvody k rozšíření rozsahu přezkumu podle § 254 odst. 2 tr. ř. neshledal, což v odůvodnění svého rozsudku uvedl (odstavec 7).

16. S tímto závěrem se Nejvyšší soud ztotožňuje, a to zejména proto, že v uvedené věci došlo v řízení před soudem prvního stupně k postupu podle § 206c odst. 1 tr. ř. (zařazeného do zákona novelou, provedenou zákonem č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a některé další trestní předpisy, s účinností od 1. 10. 2020), neboť obviněný v hlavním líčení dne 7. 10. 2020 po poučení podle § 206a odst. 1 tr. ř. prohlásil podle § 206c odst. 1 tr. ř., že je vinný spácháním skutků tak, jak jsou popsány v obžalobě a že souhlasí s právní kvalifikací uvedenou v obžalobě. Okresní soud v Bruntále usnesením jeho prohlášení viny přijal (§ 206c odst. 4 tr. ř.) a uvedl, že dokazování se v doposud neprovedeném rozsahu provádět nebude (§ 206c odst. 6 tr. ř.).

17. Zmíněné ustanovení § 206c tr. ř., zavedené do právního řádu výše uvedenou novelou, upravuje možnost zjednodušení a urychlení průběhu řízení před soudem tím, že umožňuje obviněnému prohlásit, že je vinný spácháním skutku anebo některého ze skutků uvedených v obžalobě a že souhlasí s právní kvalifikací takového skutku uvedenou v obžalobě (§ 206c odst. 1 tr. ř.). Vedle doznání obviněného či prohlášení (pouze) některých skutečností za nesporné (§ 206 odst. 1 tr. ř.), které také mohou zefektivnit průběh trestního řízení (doznání však nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu – viz § 2 odst. 5 tr. ř.), s dopady v jeho prospěch v rovině trestání [§ 39 odst. 1 a § 42 písm. l) a m) tr. zákoníku] prohlášení ve smyslu § 206c odst. 1 tr. ř. představuje kvalifikovanější formu pozitivní aktivní účasti obviněného na konečném objasnění jeho trestné činnosti a rozhodnutí o ní (dokazování v rozsahu, v jakém obviněný prohlásil vinu, se neprovádí – viz § 206c odst. 6 tr. ř.), za současné možnosti i intenzivnějšího zohlednění takového přístupu ve výroku o trestu [§ 39 odst. 1 a § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku]. Lze doplnit, že za určitých okolností soud prohlášení obligatorně či fakultativně nepřijme (§ 206c odst. 5 tr. ř.), přičemž stane-li se tak, k (nepřijatému) prohlášení se v následném procesním postupu nepřihlíží (§ 206c odst. 8 tr. ř.). Prohlášení viny je charakterizováno především dvěma momenty, a to jednak stanovením specifického procesního postupu jeho přijetí, a jednak, je-li soudem přijato, jeho nevratností. První je proveden zejména v ustanoveních § 206a odst. 1 a § 206c odst. 3, 4 a 5 tr. ř., která stanoví povinnost zvláštního poučení a po projevu prohlášení viny rozhodnutí soudu o něm (o jeho přijetí či nepřijetí). Nevratnost potom vyplývá z § 206c odst. 7 tr. ř., podle něhož prohlášení viny nelze odvolat a skutečnosti v něm uvedené nelze napadát opravným prostředkem. Byť tedy zákon stanoví určité podmínky (obligatorní či fakultativní – viz výše) přijetí prohlášení viny, zpětné hodnocení obsahu prohlášení (skutečností v něm uvedených) zákon vylučuje. Opravným prostředkem ve smyslu § 206c odst. 7 tr. ř. je třeba rozumět jak opravný prostředek řádný, tak i mimořádný.

18. S ohledem na právě uvedené jestliže obviněný J. K. v projednávaném případě poté, co soud prvního stupně přijal jeho prohlášení viny v celém rozsahu skutků uvedených v obžalobě, a současně i souhlas s použitou právní kvalifikací, nemohl proti těmto skutečnostem podat opravný prostředek, ale pouze do skutečností ostatních, než na které se vztahovalo jeho prohlášení viny. To obviněný ostatně také učinil, když podal odvolání proti výroku o trestu. Zmíněné omezení pak platí i pro dovolací řízení, a tedy dovolání obviněného, pokud jde o výhrady proti výroku o vině [proti právní kvalifikaci jeho jednání také podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, protože nebyla soudy zjišťována věcná souvislost mezi jeho jednáním a vyhlášeným nouzovým stavem ve smyslu rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021], je v této části i z tohoto důvodu nepřipustné.

19. Nejvyšší soud dále shledal, že obviněný své dovolání zaměřil také proti výroku o trestu. V dané souvislosti v podstatě uvedl, že ve světle stanoviska Nejvyššího soudu, vyjádřeného v již zmíněném rozsudku ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, byl potrestán přísně.

20. Obviněný uplatnil tuto námitku v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. [resp. podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. s odkazem na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.], podle něhož lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jeho prostřednictvím je možné namítat zásadně vady právní, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Pokud jde o výrok o trestu, s ohledem na uvedené zákonné vymezení dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nelze jeho prostřednictvím vytýkat nedostatky ve výměře trestu, protože takové námitky s výjimkou trestu odnětí svobody na doživotí je možné v dovolání úspěšně uplatnit jen v rámci zákonného důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., což však lze jen tehdy, jestliže byl obviněnému uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou zákonem za trestný čin, jímž byl uznán vinným. O takový případ se však v uvedené věci nejedná, neboť byl obviněný za spáchání (mimo jiné) jednání kvalifikovaného jako zločin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), odst. 4 písm. b) tr. zákoníku ohrožen sazbou od 2 do 8 let odnětí svobody, přičemž mu byl uložen trest ve výměře 3 let odnětí svobody nepodmíněně. Jiná pochybení soudu spočívající v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména nesprávné vyhodnocení kritérií uvedených v § 39 až § 42 tr. zákoníku, a v důsledku toho uložení nepřiměřeně přísného trestu nebo naopak mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř. Za jiné nesprávné hmotněprávní posouzení, na němž je založeno rozhodnutí ve smyslu důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je možno, pokud jde o výrok o trestu, považovat jen jiné vady tohoto výroku záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu, jako je např. pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný trest nebo úhrnný trest, popř. společný trest za pokračování v trestném činu [viz rozhodnutí publikované pod č. 22/2003 Sb. rozh. tr.).

21. Zásah dovolacího soudu v daném ohledu, tedy zejména do výměry trestu, přichází v úvahu jen zcela výjimečně, pokud by uložený trest byl v tak extrémním rozporu s povahou a závažností trestného činu a s dalšími relevantními hledisky, že by byl neslučitelný s ústavním principem proporcionality trestní represe (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1561/2016). Nejvyšší soud zjistil, že právě o takovou výjimečnou situaci se v nyní posuzovaném případě jedná.

22. Aniž by Nejvyšší soud přezkoumával výrok o vině, nemohl přehlédnout, že z rozsudku jeho velkého senátu trestního kolegia ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, vyplynulo (vedle dalšího), že aby případy krádeží mohly být posouzeny jako zločiny v důsledku naplnění některého ze zákonných znaků podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoník, musí zde být – vedle místní a časové souvislosti, spočívající ve spáchání činu, mimo jiné, za jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, kterou je i ohrožení života a zdraví lidí související s výskytem koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 a způsobujícího onemocnění COVID-19 v pandemickém rozsahu, existující na území České republiky – i určitá věcná

souvislost spáchané krádeže s danou událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek. Přitom může jít o různou souvislost spočívající např. v tom, že pachatel přímo využije či zneužije ke spáchání trestného činu existující událost, která vážně ohrožuje život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, anebo mu taková událost umožní či usnadní spáchání trestného činu, popřípadě pachatel počítá s tím, že v důsledku této události či opatření vyvolaných k jejímu řešení nebo zvládnání nebude odhalena jeho trestná činnost, resp. pachatel nebude zjištěn a dopaden apod. Uvedená souvislost je pak zřejmá zejména v případě, jestliže je trestný čin pachatele zaměřen přímo proti opatřením či omezením učiněným k řešení zmíněné situace, anebo bude mařit či ztěžovat její zvládnutí nebo odvrácení atd.

23. Soudy dříve činné ve věci se zmíněnou problematikou věcné souvislosti v odůvodnění svých rozhodnutí stran viny obviněného nezaobíraly, neboť jim to procesní stav věci (přijaté prohlášení o vině) ani neumožňoval. Související okolnosti bylo nicméně namístě zohlednit i ve výroku o trestu. Podle § 39 odst. 1 tr. zákoníku je při stanovení druhu trestu a jeho výměry nutné přihlédnout (mimo jiné) k závažnosti trestného činu. Závažnost trestného činu vyplývá zejména z toho, s jakou intenzitou, v jaké výši nebo v jakém rozsahu byly naplněny jednotlivé znaky trestného činu, o jak typově závažný trestný čin jde, jak významné okolnosti charakterizují pachatele, jak intenzivně byly naplněny okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, polehčující a přitěžující okolnosti, kolik takových okolností pachatel naplnil atd. O volbě druhu a výměry trestu totiž rozhoduje individuální způsob a intenzita naplnění konkrétních znaků trestného činu popsanych v jeho skutkové podstatě (srov. rozhodnutí publikované pod č. 28/2000 Sb. rozh. tr. a Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 516).

24. Intenzita naplnění okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, uvedená v § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, byla ve věci obviněného zjevně na zcela minimální úrovni (odcizení zboží na prodejní ploše obchodu, v jednom případě pak vloupání se do zavřeného obchodu ve večerních hodinách, to vše zejména za účelem prodeje odcizeného zboží a opatření si tak finančních prostředků). K výraznějšímu využití události v podobě výskytu koronaviru SARS CoV-2 obviněným (byť o ní věděl), nedošlo, ani mu její existence spáchání deliktu neusnadnila, věci, které tvořily předmět útoku, nesouvisely s řešením zmíněné události, ani nemohly být užity při její eliminaci a obviněný také nemohl reálně počítat s tím, že mu výskyt koronaviru nebo přijetí navazujících opatření pomohou v nezjištění či neodhalení trestné činnosti. Určitý význam mohlo mít s ohledem na okolnosti pouze užití roušky obviněným, což může v některých případech do jisté míry bránit ztotožnění pachatele (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2021, sp. zn. 7 Tdo 10/2021).

25. Nejvyšší soud proto v přezkoumávané konkrétní věci dovedl, a to individuálně ve vztahu ke konkrétnímu činu a konkrétnímu pachateli, výjimečnou potřebu uložení méně přísného trestu. Proto zrušil podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. jednak dovoláním napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 1. 2021, č. j. 3 To 371/2020-420, a to v celém rozsahu, a dále i rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 7. 10. 2020, č. j. 4 T 56/2020-243, a to pouze ve výroku o trestu a způsobu jeho výkonu. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí nebo jejich zrušené části obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

26. Poté sám podle § 265m odst. 1 tr. ř. v potřebném rozsahu, tedy stran výroku o trestu, rozhodl. Pro stanovení konečného druhu a výměry trestu, který bylo namístě ukládat podle

§ 205 odst. 4 tr. zákoníku, jako úhrnný podle § 43 odst. 1 tr. zákoníku, Nejvyšší soud zohlednil, do jisté míry obdobně, jak to učinily oba soudy činné dříve ve věci (viz odstavce 5. a 6. odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně a odstavce 10. a 11. odůvodnění usnesení soudu odvolacího), ve smyslu kritérií podle § 39 odst. 1 tr. zákoníku jako výraznou polehčující okolnost prohlášení viny obviněným, byť nikoli v míře potřebné pro postup podle § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, a zejména zmíněné, pouze v minimální intenzitě zjištěné naplnění znaků aplikované kvalifikované skutkové podstaty podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku. Tyto okolnosti, významně působící ve prospěch obviněného [v určité situaci by mohly být i podkladem pro postup podle § 58 odst. 1 či 2 písm. b) tr. zákoníku], byly pouze omezeně vyvažovány okolnostmi působícími v neprospěch obviněného, totiž zejména že se dopustil dvou trestných činů, jednoho z nich osmi útoky, a to vše za běhu zkušební doby podmíněného propuštění z výkonu dříve uloženého trestu v jiné věci, vedené Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 31 T 1/2018. Bylo tak zcela namístě ukládat trest odnětí svobody, jako nepodmíněný, ovšem s přihlédnutím ke shora učiněným zjištěným a dovozeným závěrům na dolní hranici trestní sazby, jež byla jinak aplikována, tedy podle § 205 odst. 4 tr. zákoníku ve výměře dvou let (tvořící současně i horní hranici trestní sazby, uvedené v § 205 odst. 1 tr. zákoníku). Pro výkon tohoto trestu byl obviněný zařazen podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku do věznice s ostrahou.

27. Své rozhodnutí Nejvyšší soud učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř., za souhlasu stran, v neveřejném zasedání.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 29. 6. 2021

JUDr. Radek Doležel v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Daniela Keszeli